Prima instanță: Judecătoria Strășeni, judecător Iana Talmaci

Dosarul nr. 2ri-311/24
(2-19125223-02-2ri-12062024)

D E C I Z I E

15 mai 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de reprezentantul „PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor,

în cauza de insolvabilitate intentată faţă de „CARIERA MICĂUȚI" S.A.

împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni din 20 martie 2024, prin care s-a respins contestația înaintată de reprezentantul „PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor cu privire la neincluderea creanței în tabelul definitiv al creanțelor față de debitorul „CARIERA MICĂUȚI" S.A. în proces de insolvabilitate, ca neîntemeiată,-

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. În procedura Judecătoriei Strășeni se află spre examinare cauza de insolvabilitate intentată față de „CARIERA MICĂUȚI" S.A.
2. La 30 iulie 2019 reprezentantul „PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor a depus cererea de validare a creanțelor nr.1, prin care a solicitat includerea „PASDUM-COM" S.R.L. în lista creditorilor, precum și validarea creanțelor, și anume datoriei în mărime de 7 000 000 lei, penalității în mărime de 4 581 562, 50 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 374 196, 19 lei.
3. Tot la 30 iulie 2019 reprezentantul „PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor a depus cererea de validare a creanțelor nr.2, prin care a solicitat includerea „PASDUM-COM" S.R.L. în lista creditorilor, precum și validarea creanțelor, și anume datoriei în mărime de 2 527 812, 67 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 139 756, 88 lei.
4. La 29 august 2019 reprezentantul „PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor a depus cererea de validare nr.3, prin care a solicitat includerea „PASDUM-COM" S.R.L. în lista creditorilor, precum și validarea creanței în mărime de 400 000 euro cu titlu de clauză penală.
5. Administratorul insolvabilității nu a inclus în Tabel creanțele înaintate de reprezentantul „PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor.

6. La 30 noiembrie 2020 reprezentantul „PASDUM-COM” S.R.L., administratorul Botnariuc Igor a contestat în instanță neincluderea creanțelor în Tabel, solicitând validarea creanței în mărime de 4 581 562, 20 lei cu titlu de penalitate ca creanță chirografară de rangul VI.
7. În susținerea poziției sale a indicat că la 1 noiembrie 2018, între „PASDUM-COM” S.R.L. și „CARIERA MICĂUȚI” S.A. a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.01-11/2018-01, potrivit căruia „CARIERA MICĂUȚI” S.A. s-a obligat să predea în proprietate „PASDUM-COM” S.R.L. pietriș fracțiunea 20/40 și 40/70 într-un volum de 56 000 tone la prețul total de 7 000 000 lei, iar „PASDUM-COM” S.R.L. s-a obligat să preia această marfă și să plătească prețul cuvenit.
8. Întru executarea obligațiilor asumate „PASDUM-COM” S.R.L. a achitat prețul integral al mărfii – 7 000 000 lei, fapt confirmat prin actele de verificare din 31 decembrie 2018 și din 31 ianuarie 2019, pe când „CARIERA MICĂUȚI” S.A. a refuzat de a preda marfa achitată, în particular de a cântări, încărca și întocmi documentele contabile necesare, prin ce a încălcat clauzele contractuale.
9. Urmare acestuia fapt, în temeiul pct.5.4 al contractului indicat, „PASDUM-COM” S.R.L. a notificat „CARIERA MICĂUȚI” S.A. despre rezilierea contractului de vânzare cumpărare nr.01-11/2018-01 din 1 noiembrie 2018, începând cu 15 iulie 2019.
10. Totodată, a menționat că la data formulării notificării de reziliere a contractului de vânzare-cumpărare – 15 iulie 2019, s-a acumulat penalitatea în mărime de 4 581 562, 50 lei, or, „CARIERA MICĂUȚI” S.A. a obținut suma de 7 000 000 lei, pe care timp de 9 luni a folosit-o, pe când „PASDUM-COM” S.R.L. nu a putut prelua marfa pentru a o vinde și a obține un venit, rămânând cu pierderi care puteau fi evitate în cazul se respectau condițiile contractului.
11. La 30 noiembrie 2020 reprezentantul „PASDUM-COM” S.R.L., administratorul Botnariuc Igor a contestat în instanță neincluderea creanțelor în Tabel, solicitând validarea creanței în mărime totală de 2 265 074,34 lei datorie ca creanță chirografară de rangul V, validarea creanței în mărime totală de 139 756 , 88 lei dobânda de întârziere ca creanță chirografară de rangul VI.
12. În susținerea poziției sale a indicat că 28 noiembrie 2015, între „PASDUM-COM” S.R.L. și „CARIERA MICĂUȚI” S.A. a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, prețul total al acestuia fiind de 6 087 000 lei, pe care „PASDUM-COM” S.R.L. s-a obligat să-l plătească.
13. A susținut că a achitat prețul integral al mărfii – 6 087 000 lei, pe când „CARIERA MICĂUȚI” S.A., începând cu 18 martie 2019, a refuzat să predea „PASDUM-COM” S.R.L. marfa achitată în volum de 2 527 812, 67 lei, de a cântări, încărca și întocmi documentele contabile necesare, fapt confirmat prin actul de constatare a faptelor și stărilor de fapt nr.067-13a/19 din 3 iulie 2019, întocmit de executorul judecătoresc Sărătură Nelea.
14. Dat fiind faptul că „CARIERA MICĂUȚI” S.A. a încălcat condițiile contractuale, a fost notificată despre rezilierea contractului de vânzare cumpărare din 28 noiembrie 2015, începând cu 7 august 2019 și restituirea sumei de 2 527 812, 67 lei.
15. Totodată, menționând că datoria a fost stinsă parțial, și anume 262 738, 33 lei din suma totală de 2 527 812, 67 lei, și-a micșorat cuantumul creanței solicitate spre validare prin

cererea nr.2 până la suma de 2 265 074, 34 lei și validarea creanței în sumă de 139 756, 88 lei ca dobânda de întârziere.

16. La 30 noiembrie 2020 reprezentantul „PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor a contestat în instanță neincluderea creanțelor în Tabel, solicitând validarea creanței în sumă de 400 000 euro ca creanță chirografară de rangul VI.
17. În susținerea poziției sale a indicat că creanța menționată rezultă din încălcarea clauzelor contractului nr.2 din 3 august 2017, potrivit căruia „CARIERA MICĂUȚI" S.A., în calitate de vânzător, a acordat „PASDUM-COM" S.R.L., în calitate de distribuitor exclusiv, dreptul de desfacere exclusivă a tuturor tipurilor de produs de calcar de fracțiunea 0,0-5 mm savură nisip pe teritoriul Republicii Moldova cum și peste hotarele ei.
18. Astfel, având în vedere încălcarea esențială de către „CARIERA MICĂUȚI" S.A. a contractului nr.2 din 3 august 2017, soldată cu cauzarea „PASDUM-COM" S.R.L. a prejudiciilor, prima este obligată să-i achite clauza penală în mărime de 400 000 euro. Somația expediată prin care a solicitat achitarea clauzei penale în mărime de 400 000 euro în termen de 7 zile a fost ignorată.
19. Totodată, a menționat că bunurile – nisip de savură, aparțin cu drept de proprietate „PASDUM-COM" S.R.L. și nu debitorului insolvabil „CARIERA MICĂUȚI" S.A. Acestea nu constituie masa debitoare, considerent din care „PASDUM-COM" S.R.L. a înaintat cerere de chemare în judecată privind obligarea „CARIERA MICĂUȚI" S.A. să restituie marfa depozitată – nisip de savură de la concasarea calcarului, care actualmente este pendinte la Judecătoria Strășeni cu statut de contestat și transferat.
20. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 20 martie 2024 s-a respins contestația înaintată de reprezentantul „PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor cu privire la neincluderea creanței în tabelul definitiv al creanțelor față de debitorul „CARIERA MICĂUȚI" S.A. în proces de insolvabilitate, ca neîntemeiată.
21. Pentru a dispune astfel, instanța a constatat că creanțele înaintate de „PASDUM-COM" S.R.L. reies din contractul de vânzare-cumpărare nr.01-11/2018-01 din 1 noiembrie 2018, încheiat între „PASDUM-COM" S.R.L. și „CARIERA MICĂUȚI" S.A., din care rezultă creanța de 4 581 562, 50 lei, contractul de vânzare-cumpărare din 28 noiembrie 2015, între „CARIERA MICĂUȚI" S.A. și „PASDUM-COM" S.R.L. din care rezultă creanța de 2 265 074, 34 lei și 139 756, 88 lei dobânda de întârziere, contractul de vânzare-cumpărare nr.2 încheiat între „PASDUM-COM" S.R.L. și „CARIERA MICĂUȚI" S.A. din 3 august 2017 din care rezultă creanță în sumă de 400 000 euro.
22. În continuare, instanța a constatat că creanța în sumă de 400 000 euro este o creanță litigioasă, or potențialul creditor „PASDUM-COM" S.R.L. a menționat că a înaintat cerere de chemare în judecată privind obligarea „CARIERA MICĂUȚI" S.A. să restituie marfa depozitată – nisip de savură de la concasarea calcarului, care actualmente este pendinte la Judecătoria Strășeni.
23. Ce ține de creanțele în valoare de 2 265 074, 34 lei și dobânda de întârziere în sumă de 139 756, 88 lei, precum și creanța chirografară de rang inferior în sumă de 4 955 758, 69 lei, instanța a reținut că potențialul creditor nu a prezentat probe concludente și pertinente pentru a justifica nașterea creanțelor solicitate, or la materialele cauzei lipsesc înscrisuri care să ateste că „PASDUM-COM" S.R.L. a achitat conform contractelor de vânzare sumele solicitate a fi încasate.

24. Instanța a menționat că actul de verificare a decontărilor reciproce invocat drept probă nu este act primar de evidență contabilă și nu poate determina existența obligației pecuniare.
25. Aşadar, analizând înscrisurile prezentate a constatat că creanțele sunt certe și lichide, întrucât acestea nu rezultă din acte incontestabile, fiind constatată existența unui litigiu de drept.

Solicitarea recurentului:

26. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 1 aprilie 2024, reprezentantul ,,PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni din 20 martie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond și soluționarea problemei prin admiterea contestațiilor în sensul formulat.

Argumentele părților:

27. În motivarea recursului reprezentantul ,,PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în contentațiile depuse.
28. Suplimentar, cu privire la necesitatea validării sumei de 2 265 074, 34 lei, a criticat concluzia instanței că nu au fost prezentate probe în justificarea nașterii creanței respective, referindu-se la actul de verificare a decontărilor reciproce din 2 august 2019, considerând că acesta conține toate elementele obligatorii prevăzute pentru a fi considerat act primar de evidență contabilă, precum și la faptul că nimeni nu a contestat contractele de vânzare-cumpărare din 28 noiembrie 2015 și de cesiune a creanței din 3 decembrie 2015, mai mult că și termenul de prescripție pentru contestarea acestor a expirat.
29. Referitor la validarea creanței în sumă de 4 581 562, 50 lei cu titlu de penalitate, a menționat că există încheierea irevocabilă din 7 februarie 2020, prin care se confirmă datoria în mărime de 7 000 000,00 lei, iar penalitatea rezultă expres din această sumă.
30. Cât privește validarea creanței în sumă de 400 000,00 euro cu titlu de penalitate a indicat că aceasta urmează din încălcarea esențială de ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A. a contractului nr. 2 din 3 august 2017.
31. Prin referința la cererea de recurs înaintată, reprezentantul ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A. Iosip Andrei a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii primei instanțe, motivând că pentru a fi validată, creanța urmează să fie certă, adică fermă, existența acesteia să nu dea naștere șa discuții și dubii; să fie lichidă, adică să aibă cuantumul determinat și să fie exigibilă, adică ajunsă la scadență.
32. Cu referire la validarea sumei de 400 000,00 euro cu titlu de penalitate, ca urmare a neîndeplinirii clauzei de distribuire exclusivă a produselor de pietriș, a indicat că la 26 octombrie 2020 ,,PASDUM-COM" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A., solicitând restituirea mărfii, în motivarea căreia a subliniat că potrivit contractului din 3 august 2017 ultima a acordat primei dreptul de a comercializa fracțiunea de calcar 0,0-5 mm atât pe teritoriul Republicii Moldova, cât și în afara acestuia. Examinarea cauzei a fost suspendată până la soluționarea unui dosar conex, contractul de vânzare-cumpărare din 3 august 2017 fiind contestat în instanța de insolvabilitate conform art. 104 lit.a) din Legea insolvabilității nr. 149 pe motiv că ,,PASDUM-COM" S.R.L. nu și-a îndeplinit obligațiile de plată prevăzute la pct. 3.1. din contract.

33. Mai mult, „PASDUM-COM” S.R.L. nu a efectuat plăți financiare pentru marfa achiziționată, ci a cedat drepturi de creanță dubioase și compromise, contractele de cesiune utilizate ca instrumente de plată, de asemenea fiind contestate conform art. 104 lit.a) din Legea insolvabilității nr. 149. Acțiunea respectivă a fost acceptată spre examinare, fiind aplicate și măsuri de asigurare.
34. Astfel, în situația în care sunt pe rol trei litigii referitoare la valabilitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2 din 3 august 2017 – actul juridic ce stă la baza dreptului de creanță invocat, creanța în sumă de 400 000,00 euro este una litigioasă și nu poate fi admisă spre validare.
35. Cu referire la validarea sumei de 2 527 812, 67 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 139 756, 88 lei a indicat că suma de 6 087 000,00 lei cu titlu de prețul mărfii conform contractului din 28 noiembrie 2015, a fost achitată în baza unui contract de cesiune a creanței, încheiat între Sarî Evghenia și „CARIERA MICĂUȚI” S.A., însă este necesară o expertiză contabilă pentru a verifica respectivele raporturi juridice, deoarece împrumutul pretins acordat de Sarî Evghenia a fost documentat doar printr-o înregistrare contabilă a contractului de cesiune din 28 iulie 2016, fără să fie prezentate dovezi de încasare a acestei sume.
36. În concluzie, până la finalizarea expertizei, creanțele invocate rămân litigioase și nu pot fi admise.
37. Referitor la validarea creanței în sumă de 4 581 562, 50 lei cu titlu de penalitate, a menționat că aceasta reprezintă 1% pentru fiecare zi de întârziere, ceea ce evidențiază caracterul disproporționat al penalității.
38. Prin urmare, în temeiul art. 630 din Codul civil, instanța are competența să reducă penalitatea atunci când aceasta este disproporționat de mare. Mai mult, creditorul a susținut că „CARIERA MICĂUȚI” S.A. nu și-a îndeplinit obligațiile timp de 9 luni, ceea ce face ca creanța să fie tardivă.

Termenul de declarare a recursului:

39. În conformitate cu art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă *„încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părți şi de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol”.*
40. Potrivit art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă *„Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”.*
41. În conformitate cu art. 8 alin. (2), (6) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 *„încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvabilitate. Cererile de apel și de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite în prezenta lege”.*
42. Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă *”termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*
43. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, reținând că prin cererea de recurs se contestă încheierea Judecătoriei Strășeni din 20 martie 2024,

conchide că recursul declarat de reprezentantul „PASDUM-COM” S.R.L., administratorul Botnariuc Igor la 1 aprilie 2024, a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

44. Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că recursul urmează a fi admis, cu casarea parțială a încheierii instanței de fond și trimiterea problemei în partea casată la rejudecare, reieșind din considerentele ce succed.
45. Conform art. 359 din Codul de procedură civilă *„Cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.*
46. Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității „*procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi”.*
47. Conform art. 424 alin. (l) din Codul de procedură civilă *„Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”*.
48. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă *„recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor”.*
49. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă *„instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea”.*
50. Din lucrările dosarului urmează că prin hotărârea Judecătoriei Străşeni (sediul Central) din 19 martie 2019, cererile de alăturare la cererea introductivă a Serviciului Fiscal de Stat, depuse de creditorii „CUMDIMDIMTRANS” S.R.L., ”BRISTAR GRUP” S.R.L., ”GARMA GRUP” S.R.L. şi ”EX-STONE” S.R.L. privind intentarea procesului de insolvabilitate în privinţa debitorului „CARIERA MICĂUȚI” S.A. au fost respinse.
51. Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 18 iulie 2019 s-au admis recursurile declarate de „CUMDIMDIMTRANS” S.R.L. şi ”EX-STONE” S.R.L., s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Străşeni (sediul Central) din 19 martie 2019 şi s-a emis o hotărârea nouă, prin care s-au admis cererile „CUMDIMDIMTRANS” S.R.L. şi ”EX-STONE” S.R.L. de alăturare la cererea introductivă a Serviciului Fiscal de Stat față de „CARIERA MICĂUȚI” S.A., s-a constatat insolvabilitatea debitorului şi s-a intenţiat proces de insolvabilitate faţă de „CARIERA MICĂUȚI” S.A., s-a ridicat dreptul lui Alass Ruslan de administrare a „CARIERA MICĂUȚI” S.A., s-a desemnat în calitate de administrator al insolvabilităţii Creţu Ion, ,din momentul intentării insolvabilităţii dreptul debitorului de a administra şi de a dispune de bunurile incluse în masa debitoare s-au transmis administratorului insolvabilităţii, s-a împuternicit administratorul insolvabilităţii de a prelua în posesie şi administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile care fac parte din masa debitoare a „CARIERA MICĂUȚI” S.A., s-a obligat administratorul insolvabilităţii: să notifice creditorii „CARIERA MICĂUȚI” S.A. despre înregistrarea

cererilor de validare a creanţelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanţelor până la 30 august 2019; să facă un apel special în adresa creditorilor garantaţi cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora deţin un drept preferenţial; să verifice, să întocmească şi să prezinte instanţei de insolvabilitate, nu mai târziu de 20 septembrie 2019, tabelul definitiv al creanţelor, cu comunicarea imediată a debitorului şi creditorilor ale căror creanţe sau drepturi de preferinţă au fost trecute parţial în tabelul definitiv sau respinse şi un raport amănunţit asupra cauzelor şi împrejurărilor care au condus la insolvabilitate, cu menţionarea persoanelor cărora le-ar fi imputabile şi premizele angajării răspunderii acestora în condiţiile legii, s-a stabilit şedinţa de validare a creanţelor la 9 octombrie 2019, ora 14.15 în incinta Judecătoriei Străşeni (sediul Central).

52. Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 13 septembrie 2019 s-a admis cererea înaintată de debitorul ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A. și S.R.L. "DAIRPIN" privind încetarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A., s-a încetat procesul de insolvabilitate intentat în privința debitorului ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A., s-au anulat măsurile de asigurare aplicate, în cadrul procesului de insolvabilitate, în privința debitorului ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A.
53. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 3 martie 2020 s-au admis recursurile declarate de ,,CUMDIMDIMTRANS" S.R.L. și de avocatul Gutium Galina în interesele recurenților ,,PASDUM-COM" S.R.L., "DECOTEX" S.R.L., Covali Evghenii și Șihova Tatiana, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Străşeni (sediul Central) din 13 septembrie 2019 privind încetarea procesului de insolvabilitate în privința debitorului SA „Cariera Micăuți", cu remiterea cauzei spre rejudecare.
54. La 30 iulie 2019 administratorul ,,PASDUM-COM" S.R.L., Botnariuc Igor a depus două cereri de validare a creanțelor: nr.1 – prin care a solicitat includerea ,,PASDUM-COM" S.R.L. în lista creditorilor, precum și validarea creanțelor, și anume datoriei în mărime de 7 000 000 lei, penalității în mărime de 4 581 562, 50 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 374 196, 19 lei și nr. 2 – prin care a solicitat includerea ,,PASDUM-COM" S.R.L. în lista creditorilor, precum și validarea creanțelor, și anume datoriei în mărime de 2 527 812, 67 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 139 756, 88 lei.
55. Ulterior, la 29 august 2019 administratorul ,,PASDUM-COM" S.R.L., Botnariuc Igor a depus cererea de validare nr.3, prin care a solicitat includerea ,,PASDUM-COM" S.R.L. în lista creditorilor, precum și validarea creanțelor în mărime de 400 000 euro cu titlu de clauză penală.
56. Prin cererile din 23 septembrie 2020 administratorul ,,PASDUM-COM" S.R.L., Botnariuc Igor a renunțat la creanța în mărime de 7 000 000 lei și și-a micșorat cuantumul creanței solicitate spre validare prin cererea nr, 2, de la suma în mărime de 2 527 812, 67 lei până la suma în mărime de 2 265 074,34 lei, păstrând suma dobânzii de întârziere în mărime de 139 756, 88 lei.
57. Solicitând validarea creanței în mărime de 4 581 562, 50 lei la creanțe chirografare de rangul VI, creditorul ,,PASDUM-COM" S.R.L. a invocat cesionarea creanței în mărime de 7 000 000,00 lei "EX-STONE" S.R.L., prezentat următoarele înscrisuri: (i) copia contractului de vânzare-cumpărare nr.01-11/2018-01 din 1 noiembrie 2018, încheiat între ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A. și ,,PASDUM-COM" S.R.L., potrivit căruia prima s-a obligat să livreze ultimei - să achite o penalitate în mărime de 1% din prețul mărfii

nelivrate pentru fiecare zi de întârziere; (ii) copia declarației de reziliere a contractului de vânzare-cumpărare nr.01-11/2018-01 din 1 noiembrie 2018 începând cu 15 iulie 2019, din care urmează și solicitarea achitării penalității în mărime de 4 581 562, 50 lei, acumulate până la 15 iulie 2019.

58. Solicitând validarea creanței cu titlu de datorie în mărime de 2 265 074,34 lei și dobândă de întârziere în mărime de 139 756, 88 lei, creditorul „PASDUM-COM" S.R.L. a prezentat următoarele înscrisuri: (i) copia contractului de vânzare-cumpărare f/nr. din 28 noiembrie 2015, încheiat între „CARIERA MICĂUȚI" S.A. și „PASDUM-COM" S.R.L., potrivit căruia prima s-a obligat să livreze ultimei marfă, iar ultima – să achite marfa în avans 100% ce constituie suma de 6 087 000,00 lei; (ii) copia contractului de cesiune din 2 decembrie 2015, încheiat între Botnariuc Igor și „PASDUM-COM" S.R.L., potrivit căruia primul, în calitate de titular al dreptului de creanță față de Sarî Evghenia în baza contractului de împrumut din 27 noiembrie 2015, a transmis „PASDUM-COM" S.R.L. dreptul de creanță în privința Sarî Evghenia în sumă de 6 087 000,00 lei; (iii) copia contractului de cesiune din 3 decembrie 2015, încheiat între „PASDUM-COM" S.R.L. și „CARIERA MICĂUȚI" S.A., potrivit căruia primul a transmis ultimului dreptul de creanță față de Sarî Evghenia în sumă de 6 087 000,00 lei; (iv) copii a actelor de stingere a obligațiilor prin compensare; (v) copia declarației de reziliere a contractului de vânzare-cumpărare f/nr. din 28 noiembrie 2015 începând cu 7 august 2019, din care urmează și solicitarea achitării datoriei în mărime de 2 527 812, 67 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 139 756, 88 lei, acumulate pentru perioada 19 martie 2019 – 26 iulie 2019.
59. Solicitând validarea creanței în mărime de 400 000 euro, creditorul „PASDUM-COM" S.R.L. a prezentat următoarele înscrisuri: contractul nr. 2 din 3 august 2017 încheiat între „CARIERA MICĂUȚI" S.A. și „PASDUM-COM" S.R.L., potrivit căruia primul i-a transmis ultimului dreptul exclusiv de a achiziționa toate tipurile de produse din piatră spartă și pietriș, de fracția 0,0-5 mm și de a le revinde pe întreg teritoriul Republicii Moldova și dincolo de granițele ei, iar în caz de încălcare a obligației de a renunța la vânzarea independentă a mărfii, livrarea mărfii fabricate sau similare către alte persoane – plătește distribuitorului exclusiv în baza unei cereri scrise o majorare de întârziere în mărime de 400 000 euro.
60. La 27 noiembrie 2020 administratorul insolvabilității Timotin Veaceslav a depus în instanță Tabelul definitiv al creanțelor.
61. Nefiind de acord cu neadmiterea creanțelor în tabelul definitiv, la 30 noiembrie 2020, administratorul „PASDUM-COM" S.R.L., Botnariuc Igor a contestat în instanță, solicitând: 1) admiterea contestațiilor; 2) validarea creanței în mărime de 4 581 562, 20 lei cu titlu de penalitate ca creanță chirografară de rangul VI; 3) includerea în tabelul definitiv al creanțelor a creanței în mărime totală de 2 265 074 lei datorie ca creanță chirografară de rangul V, validarea creanței în mărime totală de 2 265 074, 34 lei datorie ca creanță chirografară de rangul V, includerea în tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului a creanței în mărime totală de 139 756, 88 lei dobânda de întârziere ca creanță chirografară de rangul VI, validarea creanței în mărime totală de 139 756 , 88 lei dobânda de întârziere ca creanță chirografară de rangul VI; 4) validarea creanței în sumă de 400 000 euro ca creanță chirografară de rangul VI.

62. Fiind investită cu examinarea contestațiilor, instanța de insolvabilitate le-a respins, cu constatarea litigiului de drept.
63. Prin cererea de recurs administratorul „PASDUM-COM" S.R.L., Botnariuc Igor și-a manifestat dezacordul cu respingerea contestațiilor, insistând asupra faptului că creanțele înaintate sunt certe, lichide și exigibile, prin urmare urmează a fi validate.
64. Așadar, în conformitate cu art. 141 alin. (3) din Legea insolvabilității „*la cererea de admitere a creanţelor se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanţele*, iar conform art. 140 alin. (3) din Legea insolvabilității, „…*creanţele neconfirmate prin cererea de admitere a creanţei nu se includ în tabelul definitiv al creanţelor şi nu se satisfac conform procedurii stabilite de prezenta lege*."
65. Conform art. 142 alin. (1) din Legea insolvabilității „*creanţele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvabilităţii, sau de lichidator, cu excepţia creanţelor constatate prin titluri executorii*."
66. În conformitate cu art. 143 alin. (3) și (5) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 „*tabelul preliminar al creanţelor se va prezenta instanţei de insolvabilitate şi se va comunica de îndată debitorului şi creditorilor ale căror creanţe sau drepturi de preferinţă au fost trecute parţial în tabelul preliminar sau respinse, precizînd, totodată, şi motivele. La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanţa de judecată care examinează cazul de insolvabilitate a debitorului. Creditorii şi debitorul au acces la tabelul creanţelor şi pot face contestaţii faţă de creanţele admise de administrator/lichidator în tabel, precum şi asupra celor înlăturate"*.
67. Potrivit art. 143 alin. (6) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 „*o creanţă acceptată și inclusă de administratorul insolvabilității/lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată. Contestația debitorului nu se opune validării creanței"*.
68. Prevederile art. 144 alin. (1) și (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 stipulează că „*debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvabilității/lichidator în tabelul definitiv. Contestațiile se depun la instanța de insolvabilitate în termenul prevăzut la art. 143 alin. (6). Contestațiile înaintate după acest termen se declară tardive și se restituie fără a fi examinate"*.
69. Alin. 9 al aceleași norme indică că „*instanţa de insolvabilitate soluţionează contestaţia prin încheiere care poate fi contestată cu recurs. Încheierea irevocabilă prin care contestaţia este admisă sau respinsă cu validarea creanţei este executorie pentru administratorul insolvabilităţii/lichidator şi pentru toţi creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanţelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca şedinţă specială de validare.*"
70. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, analizând situația de fapt din prezenta speță în raport cu prevederile normelor de drept enunțate, ajunge la concluzia că soluția instanței de fond este una corectă doar parțial.
71. Colegiul civil consideră relevant de a menționa că pentru ca o creanță să fie validată în procedura de insolvabilitate, aceasta trebuie să îndeplinească trei condiții cumulative:

certitudinea, lichiditatea și exigibilitatea. O creanță este certă atunci când existența sa nu este pusă la îndoială, este ferm stabilită și nu face obiectul unui litigiu serios. O creanță este lichidă dacă suma datorată este determinată numeric sau determinabilă în baza unui calcul simplu, fără a fi necesară o evaluare suplimentară sau o expertiză. O creanță este exigibilă dacă a ajuns la termenul de plată stabilit în contract sau prin lege și creditorul are dreptul să solicite plata imediată. Dacă oricare dintre aceste trei caracteristici lipsește, creanța nu poate fi acceptată în tabelul creditorilor.

72. Totodată, Colegiul civil ține să sublinieze că cererea de admitere a creanţelor are acelaşi regim juridic ca şi cererea de chemare în judecată şi aceasta va cuprinde, inclusiv, suma datorată, temeiul creanţelor, iar la cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanţele.
73. În materia creanțelor, probațiunea trebuie realizată prin acte primare care să demonstreze existența, întinderea și exigibilitatea dreptului pretins (contracte, facturi, chitanțe, ordine de plată, extrase de cont, procese-verbale de recepție etc.).
74. Colegiul civil menționează că definirea exactă a originii datoriei oferă părților o înțelegere clară asupra obligației asumate, o bază solidă în cazul unor litigii ulterioare, reducând riscul ca una dintre părți să conteste existența sau valoarea datoriei, dar și indică faptul că datoria este reală și exigibilă, evitând preluarea unor datorii fictive sau prescrise.
75. De asemenea, Colegiul civil subliniază că actele primare (contracte, facturi, acte adiționale, procese-verbale etc.) confirmă că datoria este reală, exigibilă și nu este afectată de viciile de consimțământ sau alte probleme juridice, precum și oferă detalii esențiale despre valoarea exactă a datoriei, termenele de plată, eventualele penalități sau garanții asociate.
76. Astfel, actele primare reprezintă probe esențiale pentru a demonstra validitatea și conținutul datoriei, iar verificarea documentelor originale ajută la prevenirea preluării unor datorii inexistente, prescrise sau asupra cărora există litigii nerezolvate.
77. Colegiul civil consideră relevant de a menţiona că în procesul examinării contestaţiilor, contestatorul şi/sau creditorul a cărui creanţă a fost contestată, precum şi administratorul sau alte persoane au dreptul să prezinte oricare probe şi dovezi şi să-şi exercite toate drepturile sale de parte în proces conform Codului de procedură civilă.
78. Totodată, constatarea unui litigiu de drept în procesul examinării contestaţiilor poate avea loc în cazurile în care creanţa solicitată de creditor pentru a fi admisă, nu se confirmă prin probele şi argumentele invocate şi administrate, iar confirmarea acestea presupune diverse acţiuni procesuale (efectuare de expertize, evaluări, probe suplimentare, care urmează a fi apreciate respectiv).
79. În situația din speță, Colegiul civil reține că prima instanță corect a constatat că: (i) creanța înaintată de „PASDUM-COM” S.R.L. în sumă de 4 581 562, 50 lei reiese din contractul de vânzare-cumpărare nr.01-11/2018-01 din 1 noiembrie 2018, încheiat între „PASDUM-COM” S.R.L. și „CARIERA MICĂUȚI” S.A.; (ii) creanța înaintată de „PASDUM-COM” S.R.L. în sumă de 2 265 074, 34 lei și de 139 756, 88 lei – din contractul de vânzare-cumpărare din 28 noiembrie 2015, încheiat între „PASDUM-COM” S.R.L. și „CARIERA MICĂUȚI” S.A.; (iii) creanță înaintată de „PASDUM-COM” S.R.L. în sumă de 400 000 euro – din contractul de vânzare-cumpărare nr.2 încheiat între „PASDUM-COM” S.R.L. și „CARIERA MICĂUȚI” S.A. din 3 august 2017.

80. Aşadar, referitor la creanţă înaintată de „PASDUM-COM” S.R.L. în sumă de 400 000 euro Colegiul civil apreciază că aceasta rezultă dintr-o clauză penală, aplicabilă doar în cazul în care s-a demonstrat încălcarea contractului de distribuţie exclusivă nr.2 încheiat între „PASDUM-COM” S.R.L. şi „CARIERA MICĂUŢI” S.A. la 3 august 2017.
81. În speţă, deşi se susţine că „CARIERA MICĂUŢI” S.A. ar fi vândut marfă şi altor clienţi, contractul în cauză face obiectul unui litigiu pendinte în faţa instanţei de insolvabilitate, fiind contestat de partea pretins debitoare. Întrucât existenţa şi întinderea creanţei depind de soluţionarea acelui litigiu, creanţa nu întruneşte condiţia de certitudine.
82. Or, certitudinea unei creanţe presupune existenţa ei necontestată şi susceptibilitatea de a fi constatată prin simple verificări contabile sau documentare, ceea ce nu este cazul în speţă, unde creanţa derivă dintr-o penalitate contractuală contestată pe fondul raportului obligaţional.
83. În consecinţă, Colegiul apreciază ca întemeiată concluzia instanţei cu privire la faptul că această creanţă este una litigioasă şi, deci, nu poate fi admisă în tabelul definitiv al creanţelor.
84. Cu privire la creanţa înaintată de „PASDUM-COM” S.R.L. în sumă de în sumă de 2 265 074, 34 lei şi de 139 756, 88 lei Colegiul civil reţine că complexitatea relaţiei obligaţionale şi compensările implică o analiză detaliată a caracterului cert şi exigibil al creanţei.
85. Astfel, din materialele dosarului rezultă că „PASDUM-COM” S.R.L. nu a achitat direct suma de 6 087 000,00 lei debitorului „CARIERA MICĂUŢI” S.A., ci i-a transmis dreptul de creanţă faţă de Sarî Evghenia, în sumă de 6 087 000 lei. Această creanţă fusese anterior cesionată către „PASDUM-COM” S.R.L. de către Botnariuc Igor, în baza unui contract de cesiune din 2 decembrie 2015, cesiune care la rândul său avea ca temei un contract de împrumut pretins încheiat la 27 noiembrie 2015 între Botnariuc Igor şi Sarî Evghenia.
86. Colegiul civil constată că în prezenta procedură nu au fost prezentate probe primare privind existenţa şi validitatea creanţei originare – respectiv contractul de împrumut din 27 noiembrie 2015 şi dovada executării acestuia (ex. transfer bancar, numerar, recipisă, recunoaştere scrisă a datoriei etc.).
87. În lipsa acestor elemente, nu se poate stabili caracterul cert, lichid şi exigibil al creanţei originare, astfel încât cesiunile ulterioare şi compensările bazate pe această creanţă nu pot produce efecte în cadrul procedurii de validare, or, validarea unei creanţe cesionate presupune dovedirea creanţei în baza raportului juridic iniţial**,** nu doar existenţa unui lanţ formal de cesiuni.
88. Prin urmare, Colegiul, subliniind că cesiunea în sine nu poate conferi validitate creanţei, întrucât caracterul cert, lichid şi exigibil al unei creanţe se analizează prin raportare la raportul juridic iniţial, nu doar la actul translativ, reţine ca întemeiată concluzia instanţei cu privire la faptul că această creanţă urmează a fi respinsă, întrucât nu este justificată prin probe primare privind crearea creanţei cedate.
89. Cât priveşte creanţa înaintată de „PASDUM-COM” S.R.L. în sumă de 4 581 562, 50 lei, Colegiul civil atestă o neconcordanţă între motivarea instanţei de fond şi poziţia procesuală a debitorului „CARIERA MICĂUŢI” S.A.

90. Astfel, instanța a reținut că cererea urmează a fi respinsă pe motivul lipsei probelor primare justificative**,** în schimb, poziția exprimată de debitorul ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A., în special în referința asupra recursului, a fost limitată la susținerea că penalitatea solicitată este disproporționată și ar trebui redusă în temeiul principiilor echității și bunei-credințe. Adică nu a contestat creanța în substanță sau existența raportului juridic de bază.
91. În aceste condiții, instanța urmează să cerceteze în mod deplin și contradictoriu existența raportului obligațional principal**,** a cauzei penalității și a proporționalității acesteia.
92. Față de această divergență între motivarea instanței și apărarea părții/intimatului ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A., Colegiul apreciază că nu este posibilă realizarea unui control judiciar complet în apel, iar soluționarea în fond a contestației presupune o reaudiere a părților.
93. Prin urmare, se impune casarea încheierii instanței de fond în această parte și trimiterea cauzei spre rejudecare, pentru a asigura o examinare efectivă, contradictorie și echitabilă a contestației înaintate de reprezentantul ,,PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor cu privire la neincluderea creanței în sumă de 4 581 562, 50 lei în tabelul definitiv al creanțelor față de debitorul ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A. în proces de insolvabilitate.
94. Or, instanța nu poate lipsi părțile de un grad de jurisdicție pentru examinarea contestației depuse de reprezentantul ,,PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor cu privire la neincluderea creanței în sumă de 4 581 562, 50 lei în tabelul definitiv al creanțelor.
95. În consecință, din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea primei instanțe este una întemeiată și legală doar parțial, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa încheierea primei instanțe în partea prin care a fost soluționată contestația depusă de reprezentantul ,,PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor cu privire la neincluderea creanței în sumă de 4 581 562, 50 lei în tabelul definitiv al creanțelor debitorului ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A. în proces de insolvabilitate și remiterii cauzei spre rejudecare în această parte, în același complet de judecată.
96. În conformitate cu art. 427 lit. b) și art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de reprezentantul ,,PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor.

Se casează parțial încheierea Judecătoriei Strășeni din 20 martie 2024, emisă în cauza de insolvabilitate intentată față de ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A., prin care s-a respins contestația înaintată de reprezentantul ,,PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor cu privire la neincluderea creanței în tabelul definitiv al creanțelor față de debitorul ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A. în proces de insolvabilitate, în partea respingerii contestației depuse de reprezentantul ,,PASDUM-COM" S.R.L., administratorul Botnariuc Igor cu privire la neincluderea creanței în sumă de 4 581 562, 50 lei în tabelul definitiv al creanțelor debitorului ,,CARIERA MICĂUȚI" S.A. în proces de insolvabilitate, restituind cauza pentru rejudecare în această parte, în aceeași instanță, în același complet de judecată

Decizia este irevocabilă din momentul adoptării.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Ala Malîi

Roman Pascari